

ВИКОРИСТАННЯ ЄГИПЕТСЬКОГО СТИЛЮ В СУЧАСНІЙ АРХІТЕКТУРІ

Розглянуто застосування єгипетського стилю в сучасній архітектурі, його розвиток та еволюція в часі. Наведені приклади використання його елементів в будівлях різних епох.

Ключові слова: стиль, єгипетський стиль, колони, статуї, піраміди

Актуальність теми. Стиль — сукупність ознак, що характеризують мистецтво певного часу, або індивідуальну манеру архітектора, дизайнера.

Єгипетський стиль – (грец. Αιγυπτος від єгип. Ht-k, -pth, вавилонськ. Nīkuptah – «стіна духу Птаха», одна з назв т. Мемфіса) – історичний тип мистецтва, один з найдавніших на Землі, прабатько майже всіх подальших європейських стилів.

Стародавній Єгипет – одна з найперших цивілізованих держав. Тому єгипетський стиль можна по праву назвати теж одним з перших, відомих людині. Єгипетський стиль в архітектурі можна впізнати з-поміж тисячі інших.

Виклад основного матеріалу. Єгиптяни першими в світі створили монументальну кам'яну архітектуру. Найважливішими архітектурними будівлями є єгипетські некрополі й храми. Основні елементи: арки, колони або пілони [4].

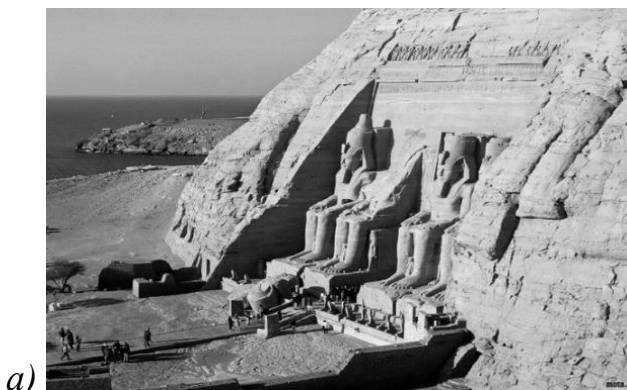

Рис.1. Єгипет: а) Храм Абу-Сімбел; б) Луксорський храм

Єгипет був першою країною в історії людства, де уявлення про простір та форму, освячені звичаєм, стали переважати над життєвою доцільністю. В результаті, перемогло усвідомлення художнього оформлення та стилю.

Фактична відсутність внутрішніх стін в давньоєгипетських храмах дозволяє говорити про єдність екстер'єру та інтер'єру.

Багато досягнень єгиптян лягли в основу античного мистецтва. Надалі внесок Стародавнього Єгипту в культуру Європи був дещо призабутий. І тільки наполеонівський похід і зроблені під час нього знахідки, що дозволили Франсуа Шамполіону розшифрувати ієрогліфи, відкрили здивованому світові точку відліку багатьох досягнень єгипетської цивілізації [2]. І навіть в далекому Санкт-Петербурзі на набережній перед академією мистецтв були встановлені знамениті сфінкси з Луксорського храму, що уособлювали Аменхотепа III [1].

Рис.2. Сфінкси з Луксорського храму (м. Санкт-Петербург, Росія).

Відбувається пряме запозичення елементів єгипетського стилю: форма піраміди, статуя, колона, барельєф, декор, рельєф. Існує багато прикладів споруд в єгипетському стилі, таких як: Єгипетський дім в Санкт-Петербурзі, готель «Луксор Лас-Вегас», культурно-розважальний комплекс в Казані, піраміда Лувру.

Архітектура в стилі модерн в Санкт-Петербурзі. Єгипетський дім в Санкт-Петербурзі (біля станції метро Чернишевська на вулиці Захаріївська, 23) – унікальний зразок російського модерну. Фасад будинку прикрашають високі виступаючі колони, розписані обличчями богинь. У центральній частині – арка, стіни і стеля якої прикрашають зображення крилатих сонячних дисків, птахів, що летять. Через арку можна потрапити у внутрішній двір.

З двох сторін від арки розташувалися два симетричних під'їзди. Біля кожних дверей стоять статуї бога сонця зі схрещеними руками і в пов'язках на стегнах. Фасад декорований барельєфами із зображеннями богинь, пілястрами, напівколоннами, сценами з життя та іншим.

Єгипетський будинок був побудований за замовленням дружини статського радника Лариси Ніжинської архітектором Михайлом Согайло в 1913 році. До наших днів будинок практично повністю зберігся в первісному

вигляді. Єдина відмінність - що з'явилися в цоколі вікна. Зараз це елітний житловий будинок, з розташованими на перших поверхах кафе, магазинами.

Петербург розташований в точці середньої лінії трикутника, що з'єднує Велику піраміду Єгипту, піраміду в мексиканському храмовому комплексі Тіуанако і північний полюс. Цим фактом пояснюється велика кількість стародавніх містичних знаків єгипетської, а, можливо, і значно більш давньої культури в Санкт-Петербурзі.

Рис.3. Єгипетський дім (м. Санкт-Петербург, Росія)

Ці символи, наприклад, зображення піраміди, яка випромінює світло, можна зустріти в Ісаакієвському, Смольному і інших соборах і церквах, не кажучи вже про скульптури сфінксів, які кидаються в очі кожному. Вхід охороняють колосальні фігури фараонів з усіма атрибутами влади. Над аркою символ бога Ра – крилатий диск, що світиться, який, до речі, теж зустрічається в різних місцях Петербурга [5]. У нашій свідомості образах людської культури єгипетське мистецтво займає місце немовби початкової точки відліку. Хіба не дивно, що із семи історичних «чудес світу» збереглися тільки піраміди, що досі не втратили силу впливу на оточуючих [2].

Відомі архітектори Йо Мінг Пей та Норман Фостер мають велике відношення до 7 сучасних пірамід. В масовій свідомості піраміди в першу чергу асоціюються з древніми спорудами де-небудь в Єгипті або Мексиці, сучасні архітектори досі періодично зводять будівлі цієї форми. Декілька відомих пірамід останніх десятиліть – у матеріалі BERLOGOS.

Готель «Луксор Лас-Вегас». Наявність «єгипетської» піраміди в Лас-Вегасі, де є і Ейфелева вежа, і Колізей, не те щоб сильно дивує. Розміри готелю, звичайно, вражаючі – він входить до десяти найбільших готелів у світі. Висота 30-поверхового комплексу в формі піраміди досягає 106,7 метрів. Довжина і ширина становить 196,9 метрів кожна. Таким чином, своїми розмірами будівля «Луксор Лас-Вегас» майже повністю, з різницею 2 – 3 метри, копіює Ламану і Рожеву піраміди в Єгипті. Вночі на вершині піраміди з'являється потужний промінь світла, його сила становить понад 40 мільярдів кд. У 2007 була проведена чергова реконструкція відкритої в 1993 році будівлі, в ході якої більшість давньоєгипетських мотивів були замінені на сучасні.

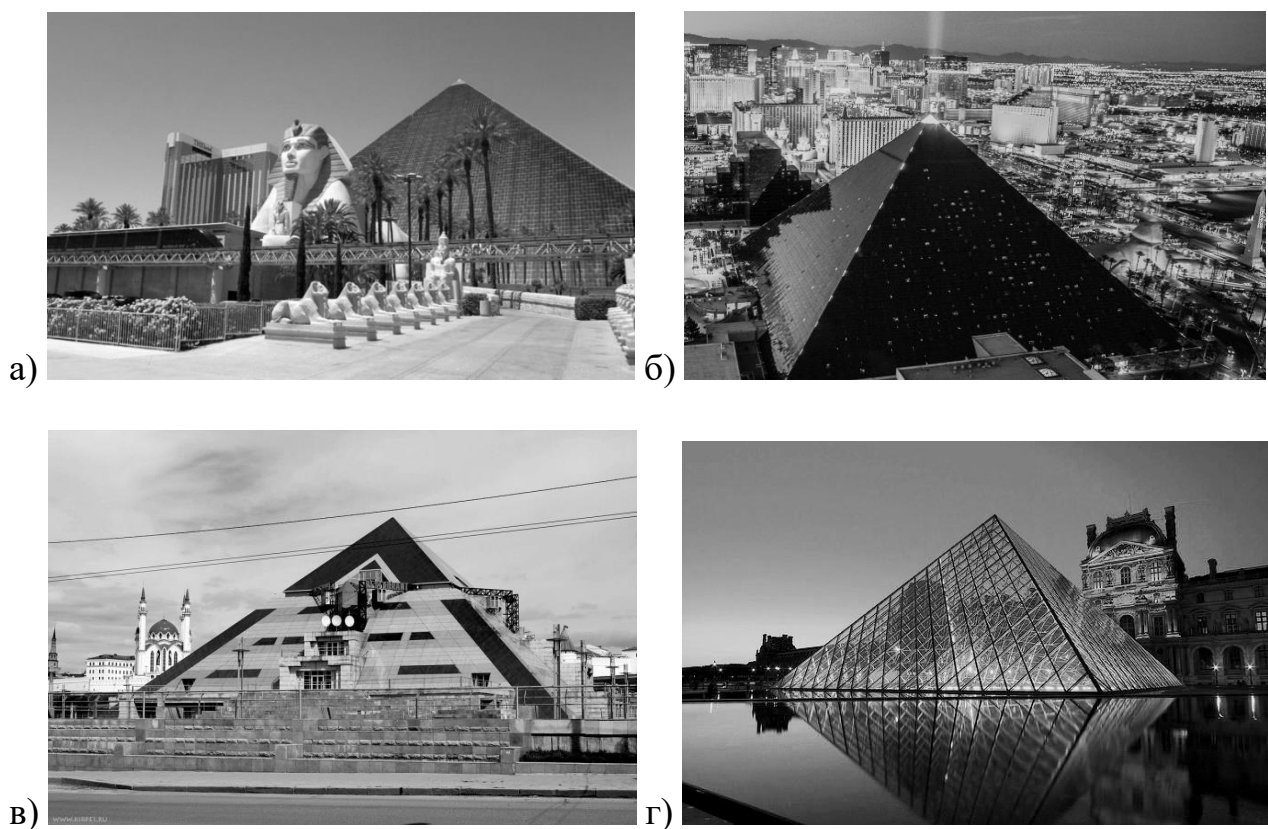

Рис. 4. Приклади використання форми піраміди в сучасній архітектурі:
а), б) – готель «Луксор Лас-Вегас» (Лас-Вегас, США); в) – культурно-розважальний комплекс (Казань, Росія); г) – Піраміда Лувру (Париж, Франція)

Культурно-розважальний комплекс в Казані. Прямо навпроти Кремля архітектори Анатолій і Гульсіне Токареви звели піраміду в стилі хай-тек заввишки більше ста метрів. У комплексі, що має 7 рівнів, розмістилися: концертний зал на 1130 глядачів, фітнес-клуб, ресторан і центр краси та здоров'я.

Піраміда Лувру. Скляні піраміди Лувру були побудовані за наказом президента Франсуа Мітерана архітектором Йо Мінг Пеем. Висота найбільшої з них, навколо якої розташовані три піраміди поменше, становить 21,6 метра. Грані пірамід повністю складаються зі скляних фрагментів, завдяки чому

підземний вестибюль добре освітлюється. Звичайно, ця споруда виглядає занадто сучасно на тлі класичної будівлі, тому ставлення до неї спочатку було суперечливе [3].

Висновок. Використання єгипетського стилю в сучасній архітектурі надає не лише індивідуальності будівлям та спорудам, а й створює духовну атмосферу стародавніх часів, що позитивно впливає на людину. Символіка Єгипту може зустрічатися не лише в екстер'єрі та інтер'єрі, а й у декорі, ландшафтах, відкритих просторах. Відбувається як пряме запозичення елементів єгипетського стилю: форма піраміди, статуя, колона, барельєф, декор, рельєф, так і використання історичних асоціацій.

Література

1. Шуринова Р. Искусство Древнего Египта / Р. Шуринова // (Серия Искусство стран и народов мира). Ред. В. Чесноков – 1972. – №13. – С. 28 – 29.
2. Пять тысячелетий египетского марафона // Архидея. – 2005. – №12 – С. 100 – 103.
3. Утёмова Л. Семь современных пирамид [Електронний ресурс] – Офіційний сайт: Интернет-журнал о дизайне и архитектуре BERLOGOS – Режим доступа: <http://www.berlogos.ru/article/ot-jo-ming-peya-do-normana-fostera-7-sovremennyh-piramid/>.
4. Дворцы и храмы Египта [Електронний ресурс] – Офіційний сайт: Allcastle . – Режим доступа: <http://allcastle.info/afrika/egypt>
5. Египетский дом [Електронний ресурс] – Офіційний сайт: вОтпуск –Режим доступа: https://www.votpusk.ru/country/dostoprим_info.asp?ID=9045

Аннотация

В статье рассмотрено применение египетского стиля в современной архитектуре, его развитие и эволюция во времени. Приведены примеры использования его элементов в зданиях разных эпох.

Ключевые слова: стиль, египетский стиль, колонны, статуи, пирамиды

Annotation

The article discusses the use of Egyptian style in modern architecture, its development and evolution in time. It contains examples of using this style elements in buildings of different ages.

Keywords: style, Egyptian style, columns, statues, pyramids